

สรุปรายงานผลการเดินทางศึกษาดูงาน
และจัดสัมมนา เรื่อง “การปฏิรูปสื่อ : เพื่อพัฒนากลไกกำกับดูแล
ด้านจริยธรรม การยกระดับมาตรฐาน และระบบสวัสดิการ
ของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อ”
ของ คณะกรรมการการปฏิรูปการสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ
สถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ
ระหว่างวันเสาร์ที่ ๗ - วันอาทิตย์ที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๘
ณ จังหวัดอุบลราชธานี

กลุ่มงานคณะกรรมการการสื่อสารและโทรคมนาคม
สำนักกรรมการ ๑
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

**สรุปรายงานผลการจัดสัมมนาและศึกษาดูงาน
ของ คณะกรรมการปฏิรูปการสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ
สภาปฏิรูปแห่งชาติ ณ จังหวัดอุบลราชธานี**

*****

คณะกรรมการปฏิรูปการสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ สภาปฏิรูปแห่งชาติ ได้มีมติและรับอนุมัติให้เดินทางไปจัดสัมมนา เรื่อง “การปฏิรูปสื่อ : เพื่อพัฒนาโลกกำกับดูแลด้านจริยธรรม การยกระดับมาตรฐาน และระบบสวัสดิการของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อ” ณ ห้องพิมานทิพย์ ชั้น ๗ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมกาญจนาภิเษก มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี พร้อมกับศึกษาดูงานด้านการสื่อสารมวลชน และการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารรายการ ณ สำนักประชาสัมพันธ์ เขต ๒ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย และสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดอุบลราชธานี ระหว่าง วันที่ ๗ - ๘ มีนาคม ๒๕๕๘

รายนามคณะกรรมการที่เดินทางไป

๑. รองศาสตราจารย์จุมพล รอดคำดี	ประธานกรรมการ
๒. ศาสตราจารย์กิตติคุณสุกัญญา สุตบรรทัด	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายวสันต์ ภัยหลีกถี้	รองประธานกรรมการ คนที่สาม
๔. นางภัทริยา สุมะโน	ที่ปรึกษากรรมการ
๕. นายนิมิต สิทธิไตรย์	กรรมการ
๖. นายประสิทธิ์ ปทุมารักษ์	กรรมการ
๗. นายมนูญ ศิริวรรณ	กรรมการ
๘. พลเรือเอก สุรินทร์ เรืองอารมณ์	กรรมการ
๙. รองศาสตราจารย์สีบพงศ์ ธรรมชาติ	กรรมการ
๑๐. นางสาวอ่อนอุษา ลำเลียงพล	กรรมการ
๑๑. นางเตือนใจ สินธุฉนิก	โฆษกกรรมการ
๑๒. นายบุญเลิศ คชายุทธเดช	รองโฆษกกรรมการ
๑๓. นายประดิษฐ์ เรืองดิษฐ์	เลขานุการคณะกรรมการ
๑๔. นายสุชาติ นวกวงษ์	สมาชิกสภาปฏิรูป
๑๕. นายศุภจิต นาครทรรพ	สมาชิกสภาปฏิรูป
๑๖. นางสาวชนัญสราร อรนพ ณ อยุธยา	อนุกรรมการ

ผู้ร่วมเดินทาง (เจ้าหน้าที่กลุ่มงานคณะกรรมการสื่อสารและโทรคมนาคม
สำนักกรรมการ ๑)

๑. นายพิศณุ พลพีชน์	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานฯ
๒. นายสมจินต์ จันทร์สม	วิทยากรชำนาญการ
๓. ว่าที่ร้อยตรี เอกศักดิ์ โชติมัย	วิทยากรชำนาญการ
๔. นางสาวรัชณี ตันทอง	นิติกรชำนาญการ
๕. นายบรรจง ชาทุม	นิติกรชำนาญการ
๖. นายชัชวาล วอแพง	นิติกรปฏิบัติการ
๗. นายเจษฎา พรหมย่อย	นักวิชาการรัฐศาสตร์ฯ
๘. นางสาวนิภาพันท์ ศิริวัน	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
๙. นางสาววารุณี เรืองสูงเนิน	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
๑๐. นางสาวนัยนา แสนวิชา	เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลปฏิบัติงาน

การศึกษาดูงาน

เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๘ เวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกา คณะกรรมการปฏิรูปการสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ สภาปฏิรูปแห่งชาติ ได้เดินทางไปศึกษาดูงาน ณ สำนักประชาสัมพันธ์ เขต ๒ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย (สวท.) จังหวัดอุบลราชธานี และสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดอุบลราชธานี เพื่อศึกษาดูงานด้านการสื่อสารมวลชน การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารรายการ รวมทั้งรับฟังบรรยายสรุปเกี่ยวกับภาพรวมการดำเนินงานเมื่อคณะกรรมการเดินทางถึงสำนักประชาสัมพันธ์ เขต ๒ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย (สวท.) และสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งตั้งอยู่ภายในบริเวณเดียวกัน เลขที่ ๑๔๕ ถนนแจ้งสนิท ตำบลแจระแม อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี โดยมีผู้บริหารและเจ้าหน้าที่บุคลากรของสำนักประชาสัมพันธ์ เขต ๒ ได้ให้การต้อนรับคณะกรรมการฯ เป็นอย่างดี จากนั้นได้รับฟังการบรรยายสรุปเกี่ยวกับความเป็นมาและภาพรวมของการดำเนินงาน ดังนี้

ความเป็นมา

สำนักประชาสัมพันธ์เขต ๒ จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ.๒๕๒๙ มีชื่อหน่วยงานว่า ศูนย์ประชาสัมพันธ์เขต ๒ อุบลราชธานี ตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมประชาสัมพันธ์ สำนักนายกรัฐมนตรี และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๐๓ ตอนที่ ๐๔๔ ลงวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๒๙ โดยแยกพื้นที่รับผิดชอบ ออกจากศูนย์ประชาสัมพันธ์เขต ๑ ขอนแก่น มีพื้นที่รับผิดชอบในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๗ จังหวัด ได้แก่ อุบลราชธานี สุรินทร์ บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ นครราชสีมา ยโสธร และชัยภูมิ ในระยะแรกมีสำนักงานตั้งอยู่ที่จังหวัดสุรินทร์ ต่อมาเพื่อความสะดวกในการติดต่อประสานงานกับส่วนราชการและหน่วยงานในพื้นที่รับผิดชอบ จึงได้ย้ายสำนักงานมาจัดตั้งที่จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งมีศูนย์ราชการระดับภาคตั้งอยู่จำนวนมาก ศูนย์ประชาสัมพันธ์เขต ๒ ได้ให้บริการประชาชนตั้งแต่วันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๓๐ เป็นต้นมา โดยใช้อาคารสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดอุบลราชธานีเป็นที่ทำการชั่วคราว เมื่อดำเนินงานมาในระยะหนึ่ง ได้พิจารณาถึงความคล่องตัวในการบริหารราชการ จึงมีการแบ่งพื้นที่รับผิดชอบ ศูนย์ประชาสัมพันธ์เขต ๑ ใหม่ โดยมอบหมายให้รับผิดชอบพื้นที่ ๙ จังหวัด ได้แก่ ศรีสะเกษ สุรินทร์ บุรีรัมย์ ยโสธร ร้อยเอ็ด อำนาจเจริญ มุกดาหาร นครพนม และอุบลราชธานี พร้อมกับได้ก่อสร้างอาคารที่ทำการ ศูนย์ประชาสัมพันธ์เขต ๒ อุบลราชธานี แห่งใหม่ขึ้นด้วย ซึ่งต่อมาเมื่อวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๓๖ ศูนย์ประชาสัมพันธ์เขต ๒ ได้เปิดอาคารที่ทำการถาวรเป็นอาคาร ๓ ชั้น ตั้งอยู่เลขที่ ๑๔๕ หมู่ที่ ๑๐ ถนนแจ้งสนิท ตำบลแจระแม อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี และได้ยกฐานะขึ้นเป็น สำนักประชาสัมพันธ์เขต ๒ ตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ กรมประชาสัมพันธ์ เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๐

ปัจจุบันสำนักประชาสัมพันธ์ เขต ๒ เป็นหน่วยงานด้านการสื่อสารมวลชนของภาครัฐ ในสังกัดของกรมประชาสัมพันธ์ สำนักนายกรัฐมนตรี มีบทบาทและมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของรัฐและประชาชน และรับผิดชอบงานด้านการประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนในเขตรับผิดชอบ ที่ครอบคลุมพื้นที่ทั้ง ๙ จังหวัด ในภาคอีสานตอนล่าง อันประกอบด้วย จังหวัดนครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ ร้อยเอ็ด ยโสธร ศรีสะเกษ สุรินทร์ บุรีรัมย์ และอุบลราชธานี ซึ่งพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นแนวชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน คือ สาธารณรัฐ

ประชาธิปไตยประชาชนลาว และราชอาณาจักรกัมพูชา ซึ่งประชาชนในประเทศเหล่านั้นสามารถรับฟังและรับชมข่าวสารจากสถานีวิทยุและสถานีโทรทัศน์ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัดดังกล่าวได้ โดยสำนักประชาสัมพันธ์ เขต ๒ รับผิดชอบกำกับดูแลสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จำนวน ๑๐ สถานี รวม ๑๘ คลื่นความถี่ และสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยจังหวัดอุบลราชธานี มีเครื่องส่งโทรทัศน์ จำนวน ๔ สถานี รวมทั้งรับผิดชอบในการประสานการดำเนินงานด้านนโยบายและแผนงานของกรมประชาสัมพันธ์ ระหว่างหน่วยงานระดับกรมในราชการบริหารส่วนกลางกับราชการบริหารส่วนภูมิภาค ตลอดจนดำเนินการฝึกอบรมบุคลากรของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในด้านการประชาสัมพันธ์ให้เกิดประสิทธิภาพ โดยมีบุคลากรในสังกัดรวมทั้งสิ้น ๑๙๐ คน ประกอบด้วยข้าราชการ ๑๒๕ คน พนักงานราชการ ๓๐ คน ลูกจ้างประจำ ๒๐ คน และลูกจ้างชั่วคราว ๑๕ คน

ในการดำเนินงานของสำนักประชาสัมพันธ์ เขต ๒ มีหน้าที่และพันธกิจ คือ

๑) กำกับดูแลการปฏิบัติงานของสถานีวิทยุกระจายเสียงและสถานีวิทยุโทรทัศน์

๒) ประสานการดำเนินงานด้านนโยบายและแผนงาน ระหว่างหน่วยงานของกรมในราชการบริหารส่วนกลางกับราชการบริหารส่วนภูมิภาค

๓) ดำเนินการฝึกอบรมบุคลากรของหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ในด้านการประชาสัมพันธ์และด้านการสื่อสารมวลชนตามที่ได้รับมอบหมาย ตลอดจนให้คำปรึกษาทางวิชาการด้านดังกล่าวแก่หน่วยงานภาครัฐ

๔) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สำหรับในส่วน of สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย (สวท.) จังหวัดอุบลราชธานี สังกัดสำนักประชาสัมพันธ์ เขต ๒ ได้เริ่มก่อตั้งเมื่อปี ๒๕๐๘ ออกอากาศด้วยระบบ เอฟเอ็ม ความถี่ ๙๘.๕ เมกะเฮิร์ตซ์ (MHz) กำลังส่ง ๑ กิโลวัตต์ และระบบ เอเอ็ม ความถี่ ๑,๓๔๑ กิโลเฮิร์ตซ์ (KHz) กำลังส่ง ๒๕ กิโลวัตต์ โดยมีหน้าที่สำคัญในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์เพื่อสนับสนุนงานด้านยุทธศาสตร์และนโยบายการพัฒนาชาติ และยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ เช่น การผลิตและเผยแพร่รายการวิทยุกระจายเสียงเพื่อประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร นโยบายของรัฐบาล การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ และการสะท้อนปัญหาของประชาชน การบูรณาการด้านการประชาสัมพันธ์ร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ รวมทั้งเสริมสร้างความสามัคคีและความปรองดองของประชาชนในพื้นที่ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร เพื่อเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ เผยแพร่บทเพลงพระราชนิพนธ์และเพลงที่โน้มน้าวให้เกิดความรักความสามัคคีของคนในชาติ ตลอดจนผลิตรายการที่มีเนื้อหาสาระที่สนองต่อนโยบายฟื้นฟูประเทศไทย ผ่านรายการวิทยุกระจายเสียงในพื้นที่ทั้ง ๙ จังหวัด

และในส่วน of สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยจังหวัดอุบลราชธานีนั้น ได้ทำหน้าที่เป็นแม่ข่ายในการถ่ายทอดสัญญาณโทรทัศน์จากสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย (NBT) ที่เป็นสถานีหลัก ในด้านการให้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ และการประชาสัมพันธ์งานนโยบายของภาครัฐ เพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสรับรู้รับทราบ เกิดความรู้ความเข้าใจ และสามารถนำไปประกอบการเสริมสร้างภูมิปัญญาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้คนภายในสังคม หรือชุมชนของตนให้ดีขึ้นต่อไปได้ และสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย

ยังมีส่วนร่วมในการส่งเสริมศักยภาพและสร้างความเข้มแข็งให้กับภาคส่วนต่าง ๆ ของสังคม ทั้งนี้ เพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญในการนำพาประเทศให้พัฒนาก้าวหน้าสู่ระดับสากลต่อไป โดยมีพันธกิจที่สำคัญ คือ

- ๑) ดำเนินการผลิตและเผยแพร่ข่าวสาร ความรู้ และการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสรับรู้ เข้าใจ และเกิดความรู้สามารถนำไปพัฒนาคุณภาพชีวิต และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ
- ๒) ให้คำปรึกษาและวางแผนการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อโทรทัศน์ และสนับสนุนการประชาสัมพันธ์ภาครัฐอย่างเป็นระบบครบวงจรทั้งในและต่างประเทศ
- ๓) บริหารจัดการสื่อโทรทัศน์ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด
- ๔) พัฒนาบุคลากรให้เป็นมืออาชีพ
- ๕) พัฒนาเทคโนโลยีด้านโทรทัศน์ และ New Media ที่เกี่ยวข้องให้เกิดประสิทธิภาพและทันสมัยเสมอ

นอกจากนี้สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยจังหวัดอุบลราชธานี ยังมีส่วนในการผลิตรายการโทรทัศน์ที่ตอบสนองต่อประชาชนในพื้นที่เขตรับผิดชอบด้วย เช่น การถ่ายทอดสดงานตามวัฒนธรรมประเพณีที่สำคัญ และผลิตรายการที่ส่งเสริมภูมิปัญญาและสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตของผู้คน อันถือเป็นวิถีชีวิตประจำของประชาชนในพื้นที่ เป็นต้น

สำหรับในเรื่องการส่งเสริมให้ภาคประชาชนเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในกิจกรรมประชาสัมพันธ์ได้ให้ความสำคัญในเรื่องดังกล่าวและกำหนดให้เป็นนโยบายไว้ ซึ่งสำนักประชาสัมพันธ์เขต ๒ ได้มอบหมายให้ทุกหน่วยงานในสังกัดที่ทำหน้าที่ด้านสื่อสารมวลชน เปิดโอกาสและเชิญชวนประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานการผลิตรายการทั้งวิทยุและโทรทัศน์ โดยทำในรูปแบบของคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากภาคประชาชนกลุ่มต่าง ๆ มีการจัดสรรเวลาสำหรับผลิตรายการที่เป็นของภาคประชาชนและที่ดำเนินการโดยประชาชน อีกทั้งให้เป็นช่องทางในการเผยแพร่ข่าวสารและส่งเสริมกิจกรรมของภาคประชาชนโดยเฉพาะอีกด้วย โดยกำหนดให้ทุกสถานีในพื้นที่ ๙ จังหวัด จะต้องจัดให้มีรายการที่เกี่ยวข้องกับภาคประชาชนดังกล่าวในพื้นที่ อย่างน้อย ๑ รายการ ตลอดจนเข้าไปมีส่วนร่วมในการส่งเสริมความเข้าใจและให้ข้อมูลความรู้ที่ถูกต้อง แก่ผู้ประกอบการวิทยุชุมชนในด้านสาระและประโยชน์ของงานประชาสัมพันธ์ซึ่งในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักประชาสัมพันธ์เขต ๒ มีสถานีวิทยุชุมชน ของผู้ประกอบการอยู่เป็นจำนวนกว่า ๖๗๘ สถานี

ปัญหาอุปสรรค

จากการศึกษาดูงานด้านการสื่อสารมวลชน การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร รายการ รวมทั้งรับฟังบรรยายสรุปเกี่ยวกับภาพรวมการดำเนินงานในครั้งนี้ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย และสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดอุบลราชธานี ได้สะท้อนถึงปัญหา อุปสรรค รวมทั้งข้อคิดเห็นในการดำเนินงานให้กับคณะกรรมการฯ ได้รับทราบ ประกอบด้วย

๑. การขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดหาสิ่งของ หรืออุปกรณ์อันจำเป็นในการดำเนินงานมีไม่เพียงพอ ซึ่งอุปกรณ์เครื่องมือที่มีอยู่ในปัจจุบันส่วนมากเป็นของเก่าใช้งานมานานหลายปีจนเกินอายุการใช้งานที่กำหนดไว้เป็นมาตรฐานทั่วไป และได้เวลาที่ควรจะมีการปรับเปลี่ยนหรือปรับปรุง เช่น

สายเคเบิลนำสัญญาณของกล้องโทรทัศน์บนรถถ่ายทอดสัญญาณ รวมทั้งอุปกรณ์สำรองไฟฟ้า (UPS) สำหรับการออกปฏิบัติงานในการถ่ายทอดสัญญาณหรือรายการสดนอกพื้นที่ของสถานี เป็นต้น

๒. กรมประชาสัมพันธ์ ควรพิจารณาปรับปรุงโครงสร้างของสื่อภาครัฐในสังกัดที่อยู่ในส่วนภูมิภาค ให้มีอำนาจตัดสินใจกำหนดแนวทางดำเนินงานในด้านการสื่อสารมวลชน และการพัฒนาเนื้อหา รายการได้ด้วยตัวเองให้มากขึ้น โดยไม่ต้องผูกติดกับส่วนกลางจนเกินไป ทั้งนี้ เพื่อให้การทำงานเป็นไปด้วยความคล่องตัว รวดเร็ว และเข้าถึงความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่เป็นประชาชนในพื้นที่ ซึ่งมีวิถีการดำเนินชีวิต รวมทั้งขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม ที่แตกต่างกันไปในแต่ละภูมิภาคของประเทศ

ข้อสังเกต/ข้อคิดเห็นของคณะกรรมการการ

จากการรับฟังบรรยายสรุปดังกล่าว คณะกรรมการฯ ได้ให้ข้อสังเกตและข้อคิดเห็นดังนี้

๑. สำนักประชาสัมพันธ์ เขต ๒ รวมทั้งสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย และสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดอุบลราชธานี ถึงแม้โดยหน้าที่แล้วจะเป็นหน่วยงานที่ต้องดำเนินงานภายใต้การกำหนดนโยบายของรัฐบาล แต่สำหรับการทำหน้าที่ในด้านการสื่อสารมวลชนที่ดีและมีมาตรฐานนั้น ต้องคำนึงถึงความถูกต้องและข้อเท็จจริงที่เสนอให้กับสังคมได้รับทราบด้วย เพราะการเป็นสื่อของรัฐนั้น มิได้หมายความว่า เป็นแต่เพียงสื่อที่ต้องทำตามคำสั่งของรัฐบาลเท่านั้น หากต้องรู้จักแยกแยะถึงความเหมาะสม และคำนึงผลกระทบของการนำเสนอข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนในทุกมิติด้วย เพราะไม่ว่าอย่างไรก็ตาม กรมประชาสัมพันธ์ก็ยังคงถือว่าเป็นสื่อในความหมายทั่วไป ย่อมต้องอยู่ภายใต้หลักคุณธรรม จริยธรรม ตามมาตรฐานวิชาชีพสื่อมวลชนเช่นกัน

๒. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย และสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดอุบลราชธานี ถือว่าเป็นสื่อที่อยู่ในส่วนภูมิภาค ดังนั้นการนำเสนอข้อมูลข่าวสารหรือสาระต่าง ๆ ควรคำนึงในถึงแง่ที่จะเป็นประโยชน์และตอบสนองต่อคนในพื้นที่ด้วย อาทิ การส่งเสริมให้เกิดภูมิปัญญาและเรียนรู้ในการสร้างอาชีพที่เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นหรือหรือชุมชนแก่คนในพื้นที่นั้น ๆ รวมถึงการนำเสนอข้อมูลเพื่อสะท้อนถึงปัญหาต่าง ๆ ที่มีอยู่หรือที่จะเกิดขึ้นกับประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับทราบ และตระหนักว่าหากไม่ได้รับการแก้ไขโดยถูกต้องและเร่งด่วนแล้วประชาชนจะได้รับผลกระทบที่ตามมาอย่างไร เช่น ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาการเกิดภัยพิบัติหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดผลกระทบต่อประชาชน เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้ทุกฝ่ายได้ตระหนักและหันมาใส่ใจ พร้อมทั้งให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาอย่างจริงจังต่อไป

๓. การที่สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย และสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดอุบลราชธานี มีทำเลที่ตั้งอยู่บริเวณแถบชายแดนเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งสามารถรับชมรับฟัง รายการต่าง ๆ จากทางสถานีได้ จึงควรจะใช้โอกาสนี้ในการผลิตรายการที่ตอบสนองต่อประชาชนในพื้นที่ของประเทศเพื่อนบ้านนั้น ๆ ด้วย ซึ่งนับว่าจะเกิดผลดีไม่น้อยต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประชาชนในพื้นที่ เช่น การส่งเสริมการท่องเที่ยว การค้าขาย หรือการสร้างความเข้าใจและมิตรภาพอันดี ระหว่างประชาชนในแถบพื้นที่ชายแดนประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งนี้เพื่อสร้างเสริมแนวคิด และวิสัยทัศน์ใหม่ ๆ รองรับการรวมเป็นเขตเศรษฐกิจของกลุ่มประชาคมอาเซียนในอนาคตต่อไปด้วย

การจัดสัมมนาระดมความคิดเห็น

ในวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๘ คณะกรรมการปฏิรูปการสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ สภาปฏิรูปแห่งชาติ ได้เดินทางไปที่ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี เพื่อจัดงานสัมมนาระดมความคิดเห็น เรื่อง “การปฏิรูปสื่อ : เพื่อพัฒนาโลกกำกับดูแลด้านจริยธรรม การยกระดับมาตรฐาน และระบบสวัสดิการของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อ” ณ ห้องพินานทิพย์ ชั้น ๗ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมกาญจนาภิเษก มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี การสัมมนาครั้งนี้มีผู้เข้าร่วมจำนวน ๑๑๐ คน ประกอบด้วย

- นักวิชาการด้านสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ
- ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อ อาทิ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ สื่อเคเบิลทีวี และสื่อสารสนเทศอื่น ๆ
- กลุ่มผู้ประกอบการประเภทสื่อทางเลือก (Alternative Media) และสื่อใหม่ (New Media Space)
- กลุ่มผู้บริโภคสื่อ และประชาชนผู้สนใจทั่วไป

นอกจากนี้ยังมี นายประทีป กิรติเรขา ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี ได้มาต้อนรับและเข้าร่วมเพื่อเป็นเกียรติแก่ผู้เข้าร่วมสัมมนาของคณะกรรมการฯ ในครั้งนี้อีกด้วย

ความเป็นมา

๑. หลักการและเหตุผล

ด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ได้กำหนดให้มีสภาปฏิรูปแห่งชาติ เพื่อทำหน้าที่ศึกษา วิเคราะห์ และให้ข้อเสนอแนะให้เกิดการปฏิรูปในด้านต่าง ๆ รวมทั้งเพื่อให้มีกลไกที่มีประสิทธิภาพในการขจัดความเหลื่อมล้ำ และสร้างความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจและสังคมให้เกิดการพัฒนาไปอย่างยั่งยืน ทำให้กลไกของรัฐสามารถให้บริการประชาชนได้อย่างทั่วถึง มีความสะดวกรวดเร็ว ตลอดจนมีประสิทธิภาพในด้านการบังคับใช้กฎหมายให้เป็นไปอย่างเคร่งครัดและเป็นธรรม

คณะกรรมการปฏิรูปการสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ สภาปฏิรูปแห่งชาติ ที่ถือกำเนิดขึ้นจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับดังกล่าว จึงมีภารกิจหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุน ปรับปรุง รวมทั้งผลักดันให้เกิดการปฏิรูปในด้านระบบการสื่อสาร สารสนเทศ และการโทรคมนาคมในภาพรวมของประเทศ ตลอดจนเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดการพัฒนาไปในทิศทางที่เอื้อประโยชน์และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในชาติเป็นสำคัญ โดยมีเป้าหมายการปฏิรูปตามวิสัยทัศน์ และพันธกิจในการจัดสรรทรัพยากรการสื่อสารเพื่อประโยชน์โดยรวมของคนในชาติ รวมถึงส่งเสริมการเข้าถึงและการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน ให้เป็นไปอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกันในทุกภาคส่วน มีกระบวนการกำกับดูแลสื่อที่มีประสิทธิภาพบนพื้นฐานที่ว่าด้วยหลักแห่งสิทธิเสรีภาพและความรับผิดชอบต่อสังคม ตลอดจนปฏิรูปกระบวนการสร้างระบบกลไกสำหรับป้องกันการแทรกแซงสื่อ จากอิทธิพลของกลุ่มอำนาจทางการเมือง ทูณ และกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ทั้งนี้ เพื่อให้สื่อทุกประเภทมีสิทธิเสรีภาพและอิสระในการทำหน้าที่ ภายใต้จิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคมตามหลักมาตรฐานที่ว่าด้วยคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพ

ดังนั้น เพื่อให้บรรลุซึ่งวัตถุประสงค์ดังกล่าว คณะกรรมการปฏิรูปการสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ สภาปฏิรูปแห่งชาติ ซึ่งมีบทบาทหน้าที่และภารกิจตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และข้อบังคับสภาปฏิรูปแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ จึงได้มีมติให้จัดสัมมนา เรื่อง “การปฏิรูปสื่อ : เพื่อพัฒนาโลก ก้าวก้าวแลด้านจริยธรรม การยกระดับมาตรฐานและระบบสวัสดิการของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อ” ขึ้นในแต่ละภูมิภาคของประเทศ ประกอบด้วย ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคใต้ ซึ่งเบื้องต้นกำหนดให้มีขึ้น ณ จังหวัดอุบลราชธานี เป็นแห่งแรก เพื่อแสวงหาแนวทางสำหรับการปฏิรูปด้านการสื่อสารมวลชนและสารสนเทศที่ถูกต้อง ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ที่แท้จริงต่อคนในชาติ อันถือเป็นเป้าหมายที่สำคัญของการปฏิรูป เพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศไปในแนวทางที่ยั่งยืน และมั่นคงถาวร สืบไป

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อรับทราบและแลกเปลี่ยนแนวทางข้อเสนอ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิรูปสื่อจากผู้ที่เกี่ยวข้องด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับด้านดังกล่าว ทั้งในส่วนกลางและภูมิภาค ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิรูปการสื่อสารมวลชนตามเจตนารมณ์ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ทั้งนี้ เพื่อมุ่งสู่ความเป็นมาตรฐานของสื่อและยกระดับคุณภาพในวิชาชีพ พร้อมทั้งแนวทางที่จะนำไปสู่การกำหนดมาตรการก้าวก้าวแลที่เป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ และเป้าหมายในการจัดตั้งองค์กรก้าวก้าวแลกันเองในระหว่างผู้ประกอบวิชาชีพสื่อทั้งหลาย

๒. เพื่อหาแนวทางในการส่งเสริมบทบาทของสื่อมวลชนทั้งในส่วนกลางและภูมิภาค ให้เห็นความสำคัญต่อการสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวม สามารถทำหน้าที่ของตนได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพและได้รับการยอมรับเชื่อถือ ตลอดจนการตระหนักถึงบทบาทการทำหน้าที่ของสื่อ ภายใต้สภาวะการณ์ความขัดแย้งผู้คนในสังคม

๓. เพื่อแสวงหาแนวทางที่จะนำไปสู่การส่งเสริมคุณภาพชีวิต การมีหลักประกันต่อสิทธิเสรีภาพ สวัสดิภาพ สวัสดิการ และความปลอดภัยในการทำหน้าที่ของสื่อมวลชน ที่ปฏิบัติหน้าที่ภายใต้ความถูกต้องตามหลักคุณธรรม จริยธรรม และมาตรฐานแห่งจรรยาบรรณในวิชาชีพ

๔. เพื่อทราบถึงปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินกิจกรรมด้านการสื่อสาร และสารสนเทศ ในภาพรวม โดยการแสวงหาและรวบรวมข้อมูลข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง จากผู้ประกอบการ และผู้ประกอบวิชาชีพสื่อที่แท้จริง สำหรับนำไปกำหนดเป็นแนวทางและนโยบายที่จะนำไปสู่การปฏิรูปอย่างได้ผลและเป็นรูปธรรม ต่อไป

๓. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ทำให้คณะกรรมการปฏิรูปการสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ สภาปฏิรูปแห่งชาติ ได้รับข้อมูลข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง ครบถ้วน และรอบด้านจากผู้ประกอบการ และผู้ประกอบวิชาชีพสื่อสารมวลชนและสารสนเทศในส่วนภูมิภาค สำหรับกำหนดเป็นแนวทางและนโยบายที่จะนำไปสู่การปฏิรูปอย่างได้ผลและเป็นรูปธรรม ตามวิสัยทัศน์ และพันธกิจในการปฏิรูปด้านการสื่อสารมวลชนของคณะกรรมการ

๒. ทำให้คณะกรรมการฯ ได้รับทราบข้อมูลข้อเท็จจริงในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อในส่วนภูมิภาค รวมทั้งปัญหาอุปสรรคในการทำหน้าที่ที่ต้องยึดมั่นตามหลักจรรยาบรรณและ

มาตรฐานในวิชาชีพ เพื่อให้เกิดแนวทางในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มหรือองค์กรเพื่อกำกับดูแล และให้ความคุ้มครองด้วยวิธีการอันเหมาะสมแก่สื่อในภูมิภาค ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดบูรณาการและความร่วมมือกัน อย่างใกล้ชิดระหว่างสื่อสารมวลชนในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

๓. คณะกรรมการฯ ได้รับทราบข้อมูลและความต้องการอันแท้จริง เกี่ยวกับการจัดเตรียม ความพร้อมสำหรับการสร้างกลไกการดูแลและการจัดทำเป็นแผนแม่บท เพื่อรองรับต่อการจัดให้มีระบบ หลักประกันในการคุ้มครองต่อสิทธิเสรีภาพ สวัสดิภาพ และสวัสดิการที่เหมาะสม แก่ผู้ประกอบการวิชาชีพ สื่อสารมวลชนและสารสนเทศในส่วนภูมิภาคต่อไป

๔. ผลการสัมมนาระดมความคิดเห็น

รองศาสตราจารย์ จุมพล รอดคำดี ประธานกรรมการปฏิรูปการสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ สภาปฏิรูปแห่งชาติ ได้กล่าวเปิดการสัมมนาและปาฐกถาย่อยเรื่อง “แนวทางการปฏิรูป สื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ” ให้กับผู้เข้าร่วมสัมมนาได้รับฟังเพื่อความเข้าใจต่อทิศทางการพัฒนา และสภาพการณ์ด้านสื่อสารมวลชนและสารสนเทศในภาพรวม รวมทั้งสาเหตุและความจำเป็น ที่จะต้องดำเนินการเพื่อนำไปสู่วาระการปฏิรูป เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องด้านการสื่อสารมวลชนทั้งหลายได้ตระหนัก ถึงบทบาทและหน้าที่ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างถูกต้องได้มาตรฐานตามหลักวิชาชีพของ สื่อ ซึ่งนอกจากการมีสิทธิและเสรีภาพในการทำหน้าที่ของตนแล้ว ที่สำคัญสื่อจะต้องมีคุณธรรม จริยธรรม ตามหลักมาตรฐานแห่งจรรยาวิชาชีพของสื่อ พร้อมทั้งจิตสำนึกบนพื้นฐานแห่งความรับผิดชอบต่อสังคมร่วมกัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อต้องมีและยึดถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้ โดยเป้าหมายสำคัญของการปฏิรูป นั้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ ไปในทิศทางที่ตอบสนองต่อความ ต้องการและความคาดหวังโดยส่วนรวมของคนในชาติ โดยที่ประโยชน์ของการปฏิรูปนั้นจะต้องตกอยู่กับ ประเทศชาติและประชาชนอย่างแท้จริง การสัมมนาระดมความคิดเห็นครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนและ ระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิรูปสื่อจากผู้ประกอบการ และผู้ที่เกี่ยวข้องด้านการสื่อสารมวลชนและ สารสนเทศในส่วนภูมิภาค เพื่อให้ได้แนวทางการปฏิรูปที่เหมาะสม และเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สื่อใน ส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น ซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนการปฏิรูปให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามจุดมุ่งหมาย ดังกล่าวต่อไป

ศาสตราจารย์กิตติคุณสุกัญญา สุตบรรณทัต รองประธานคณะกรรมการปฏิรูปการ สื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ คนที่หนึ่ง ได้กล่าวสรุปกรอบแนวทางและข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิรูป สื่อของคณะกรรมการฯ ว่า จะมุ่งเน้นให้ความสำคัญต่อหลักสิทธิเสรีภาพในการทำหน้าที่ของสื่อควบคู่ ไปกับความรับผิดชอบต่อสังคม และสนับสนุนกระบวนการสร้างกลไกการกำกับดูแลกันเองของสื่อที่มี ประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสภาวิชาชีพสื่ออันเป็นองค์กรระดับชาติ รวมทั้งองค์กรของสื่อใน ระดับท้องถิ่น ภูมิภาค หรือจังหวัด ตลอดจนเร่งให้มืองค์กรของภาคประชาชนในฐานะที่เป็นผู้บริโภคนสื่อ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำกับดูแลและตรวจสอบการทำหน้าที่ของสื่อด้วย นอกจากนี้ยังต้องให้ความสำคัญ กับการสร้างกลไกการป้องกันการแทรกแซงสื่อ ซึ่งที่ผ่านมาสื่ออาจถูกครอบงำด้วยผลประโยชน์หรือจากอิทธิพล ของอำนาจรัฐทำให้การทำหน้าที่มิได้เป็นไปตามหลักมาตรฐานวิชาชีพ เสมือนสื่อต้องตกอยู่ภายใต้โซ่ตรวน พันธนาการจากอำนาจรัฐและทุนจนยากที่จะสลัดหลุดพ้นได้ ดังนั้นจึงต้องเร่งหามาตรการเพื่อป้องกันและหนึ่ง

ในนั้นคือการตรวจสอบและการกำกับการใช้งบประมาณเพื่อการโฆษณาของหน่วยงานภาครัฐผ่านสื่อต่าง ๆ ที่มีกำแพงด้วยอิทธิพลต่อการแทรกแซงและครอบงำการทำหน้าที่ของสื่อเสมอมา รวมทั้งสนับสนุนให้มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อสวัสดิการของสื่อสารมวลชน เพื่อให้สามารถพึ่งพาตัวเองได้ในระดับหนึ่งด้วย ทั้งนี้เพื่อให้สื่อทั้งหลายได้ตระหนักถึงเกียรติยศและศักดิ์ศรีรวมถึงบทบาทหน้าที่อันแท้จริงของตน ซึ่งเป็นเสมือนแหล่งเรียนรู้หรือโรงเรียนของสังคม ในการที่จะช่วยกันสร้างสรรค์และจรรโลงสังคมให้ดำเนินไปภายใต้วิถีแห่งความถูกต้องและดีงาม กอปรกับสื่อจะได้รับการยอมรับเชื่อถือและไว้วางใจจากประชาชนในที่สุด

จากนั้นได้มีการจัดแบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมสัมมนาออกเป็นจำนวน ๓ กลุ่มย่อย เพื่ออภิปรายและแสดงความคิดเห็นภายในประเด็นหัวข้อของแต่ละกลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ เรื่องความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อแนวทางการปฏิรูปด้านสื่อสารมวลชนและสารสนเทศ โดยมี นายประดิษฐ์ เรืองดิษฐ์ กรรมการและเลขานุการประจำคณะกรรมการการปฏิรูปการสื่อสารมวลชนและ เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นวิทยากรประจำกลุ่ม

กลุ่มที่ ๒ เรื่องแนวคิดในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เพื่อมุ่งไปสู่ผลสัมฤทธิ์แห่งการปฏิรูป โดยมี นายบุญเลิศ คชายุทธเดช กรรมการ และรองโฆษกประจำคณะกรรมการการปฏิรูปการสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นวิทยากรประจำกลุ่ม

กลุ่มที่ ๓ เรื่องการกำหนดผู้รับผิดชอบในการผลักดันการปฏิรูป ให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมาย โดยมี นายนิมิต สิทธิไตรย์ กรรมการประจำคณะกรรมการปฏิรูปการสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นวิทยากรประจำกลุ่ม

๕. ข้อสรุปผลการสัมมนาระดมความคิดเห็น

จากการสัมมนาระดมความคิดเห็นในแต่ละกลุ่มย่อยดังกล่าว ผู้เข้าสัมมนาจากภาคส่วนต่าง ๆ ได้อภิปรายแสดงความคิดเห็นและมีข้อเสนอแนะต่อแนวทางของการจะปฏิรูปการสื่อสารมวลชนในภาพรวมของประเทศกันอย่างกว้างขวาง ซึ่งผลการระดมความคิดเห็นดังกล่าว มีข้อเสนอแนะตามที่ได้หารือจนได้ข้อยุติร่วมกันของแต่ละกลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ เรื่องความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อแนวทางการปฏิรูปด้านสื่อสารมวลชน มีข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นดังนี้

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการปฏิรูปเกี่ยวกับการจัดตั้งสภาวิชาชีพ และการกำกับดูแลด้านจริยธรรมสื่อ ประกอบด้วย

๑.๑ สื่อต้องมีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตัวเอง การพูดหรือเขียนควรต้องแสดงออกในทางที่ถูกต้อง ตรงไปตรงมา ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ของตน มีมารยาทและความประพฤติเรียบร้อย รวมทั้งประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นที่ไว้วางใจต่อประชาชน

๑.๒ ควรมีการตั้งองค์กรวิชาชีพสื่อ ทั้งในระดับจังหวัดและระดับชาติ มีคณะกรรมการทั้งสองระดับเพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลด้านจริยธรรมและคุณธรรมของสื่อ ซึ่งจะทำให้สื่อมีภักดีกา และระเบียบกฎเกณฑ์เป็นของตนเอง มีบทลงโทษที่ชัดเจนในกรณีฝ่าฝืน ตลอดจนมีกระบวนการเยียวยาที่เป็นธรรมต่อประชาชนหากมีการล่วงละเมิดจากสื่อ และประชาชนสามารถตรวจสอบการทำงานของสื่อได้

๑.๓ กำหนดให้สื่อมวลชนทุกประเภทต้องเป็นสมาชิกขององค์กรวิชาชีพ มีมาตรการควบคุมดูแลที่ชัดเจนในแต่ละระดับ คือ ระดับปัจเจกบุคคล ระดับองค์กรวิชาชีพ ซึ่งองค์กรวิชาชีพเหล่านั้นจะต้องรับผิดชอบต่อการกระทำที่ละเมิดต่อกฎเกณฑ์ข้อบังคับของสมาชิกด้วย

๑.๔ ให้รวมองค์กรวิชาชีพสื่อทุกประเภทและทุกระดับจัดตั้งเป็นสภาวิชาชีพที่มีเพียงองค์กรเดียว เป็นนิติบุคคลและมีธรรมนูญของตนเองเป็นการเฉพาะ มีโครงสร้างองค์กรอย่างเป็นมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป มีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ มีกฎหมายรองรับในด้านการใช้อำนาจหน้าที่ รวมถึงรัฐควรจัดให้มีกองทุนสนับสนุนและอาจหารายได้จากค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ของสมาชิกเพื่อเป็นทุนในการดำเนินงานขององค์กรสภาวิชาชีพด้วย ทั้งนี้เพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลสื่อที่เป็นสมาชิกให้ปฏิบัติตนอยู่ในขอบเขตมาตรฐานทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม ทำให้เกิดความเสมอภาคในการทำหน้าที่ของสื่อ รวมทั้งการทำหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรสื่อต่าง ๆ ด้วย

กลุ่มที่ ๒ เรื่องแนวคิดในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เพื่อมุ่งไปสู่ผลสัมฤทธิ์แห่งการปฏิรูป มีข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นดังนี้

๒.๑ ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบ/โครงสร้างขององค์กรวิชาชีพสื่อ ให้มีองค์กรสื่อในระดับท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วยโครงข่ายหรือเครือข่ายอันเกิดจากการรวมตัวกันในระดับจังหวัด มีกฎ ระเบียบ ข้อบังคับเกี่ยวกับการปฏิบัติที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยองค์กรวิชาชีพระดับท้องถิ่นนั้นต้องควบคุมดูแลสมาชิกในสังกัด ให้การทำหน้าที่สื่อเป็นไปอย่างคุณภาพและได้มาตรฐานตามหลักจรรยาวิชาชีพของสื่อโดยเคร่งครัด โดยเน้นสมาชิกที่เป็นสื่อในพื้นที่นั้น ๆ เป็นหลัก การรวมกลุ่มมีกฎหมายรองรับชัดเจน และองค์กรวิชาชีพระดับท้องถิ่นหลาย ๆ องค์กร อาจต้องรวมกันเป็นสภาวิชาชีพอันถือเป็นองค์ในระดับชาติต่อไป

๒.๒ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการการจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อ ซึ่งมีความเห็นว่าควรจำกัดความหมายของคำว่าสื่อมวลชนให้ชัดเจน เพราะปัจจุบันมีสื่อในรูปแบบใหม่ ๆ เกิดขึ้นมากมาย นอกจากสื่อปกติที่รู้จักกันดี เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ สื่อเคเบิลทีวีแล้ว สื่อออนไลน์จะถือเป็นสื่อมวลชนด้วยหรือไม่ นอกจากนั้นผู้ประกอบวิชาชีพแต่ละสื่อแต่ละแขนงควรจดทะเบียนเป็นสมาชิกในสังกัดองค์กรสื่อด้วย รวมทั้งต้องผ่านการอบรมเพื่อพัฒนาคุณภาพ คุณธรรม จริยธรรมและศักยภาพของเป็นสื่อมวลชนจากหน่วยงานที่รับรองโดยกฎหมาย และต้องมีใบอนุญาตหรือประกอบวิชาชีพด้วยถึงจะทำหน้าที่เป็นสื่อมวลชนได้

๒.๓ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิรูปด้านสวัสดิภาพ สวัสดิการ และความปลอดภัยในการทำหน้าที่ของสื่อ ซึ่งมีความคิดเห็นและข้อเสนอ คือควรมีการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาวิชาชีพสื่อและพัฒนาบุคลากรสื่อ โดยได้รับการจัดสรรเงินอุดหนุนจากรัฐ มีคณะกรรมการบริหารเงินกองทุนประกอบด้วยตัวแทนสื่อประเภทต่าง ๆ มีระเบียบและวัตถุประสงค์การใช้จ่ายเงินกองทุนที่ชัดเจน ซึ่งกองทุนดังกล่าวจะเน้นไปที่การพัฒนาสวัสดิการด้านหลักประกันด้านความปลอดภัยในการทำหน้าที่ของสื่อมวลชน หรือเพื่อช่วยเหลือเยียวยาแก่สื่อมวลชนที่ได้ความเสียหายทางด้านร่างกายหรืออนามัยจากการทำหน้าที่ของสื่อ รวมทั้งการช่วยอุดหนุนด้านสวัสดิการแก่สื่อมวลชนในด้านอื่น ๆ เช่น แบ่งเบาภาระค่าใช้จ่าย (ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าเช่าสถานที่) ของผู้ผลิตสื่อเพื่อประโยชน์สาธารณะ อาทิ สื่อในชุมชน (วิทยุชุมชน) ซึ่งไม่สามารถจะหารายได้จากโฆษณาสินค้าและบริการ เป็นต้น

กลุ่มที่ ๓ เรื่องการกำหนดผู้รับผิดชอบในการผลักดันการปฏิรูป ให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมาย มีข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นดังนี้

ประเด็นที่ ๑. ข้อเสนอแนะแนวทางการปฏิรูป ประกอบด้วย

๑.๑ เห็นควรให้มีการจัดตั้งองค์กร “สภาวิชาชีพ” เพื่อควบคุมดูแลและกำกับกันเองของผู้ประกอบการหรือประกอบวิชาชีพด้านสื่อ โดยอาจแบ่งเป็นในแต่ละระดับ อาทิ

- ระดับภูมิภาค (องค์กรในระดับท้องถิ่นและจังหวัด)

- ระดับชาติ (สมัชชาวิชาชีพสื่อมวลชนแห่งชาติ)

โดยองค์กรเหล่านั้นมีหน้าที่ ดังนี้.

- สอดส่องดูแลและกวดขันการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานทางคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาวิชาชีพ

- ให้ความดูแลผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อให้มีหลักประกันการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ สวัสดิภาพ และสวัสดิการที่เหมาะสม

- ทำหน้าที่ในการฝึกอบรมและเพิ่มพูนความรู้ในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้กับผู้ประกอบการวิชาชีพสื่ออย่างสม่ำเสมอ เพื่อพัฒนาคุณภาพและศักยภาพของสื่ออย่างเป็นมืออาชีพ ตลอดจนรู้เท่าทันต่อการพัฒนาในเทคโนโลยีของสื่อใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น

๑.๒ เห็นควรให้มีการปฏิรูปสื่อทุกประเภท เช่น สื่อหนังสือพิมพ์ วิทยุคลื่นหลัก วิทยุชุมชน สื่อโทรทัศน์และเคเบิลทีวี และสื่ออื่น ๆ ในระดับภูมิภาคหรือจังหวัด ให้เกิดความเสมอภาคหรือเท่าเทียมกันในการทำหน้าที่สื่อ

๑.๓ ให้เปิดศูนย์การศึกษาเรียนรู้ในด้านการประกอบวิชาชีพสื่อ โดยเป็นศูนย์ฝึกอบรมศึกษาดูงานด้านสื่อสารมวลชนและสารสนเทศอย่างครบวงจร เพื่อให้เกิดการพัฒนาในวิชาชีพสื่ออย่างทั่วถึงและเสมอภาค

๑.๔ ให้มีกฎหมายสนับสนุนการดำเนินงานของสื่อ เพื่อเป็นหลักประกันในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ สวัสดิภาพ และสวัสดิการ การจัดตั้งสหกรณ์ รวมทั้งให้มีกองทุนเพื่อสนับสนุนการประกอบวิชาชีพ เช่น กองทุนเพื่อสุขภาพและพลาณามัยของสื่อ กองทุนเพื่อความปลอดภัย และ ฯลฯ

๑.๕ สนับสนุนและส่งเสริมให้มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของสื่อในแต่ละพื้นที่ เพื่อให้ผู้ที่ต้องการทราบข้อมูลของสื่อ รวมทั้งประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้โดยง่าย สะดวกและรวดเร็วผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ อาทิ Website, Line, Facebook, และ Social Media อื่น ๆ เป็นต้น

ประเด็นที่ ๒ แนวคิดในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ เพื่อนำไปสู่การปฏิรูป ประกอบด้วย

๒.๑ กำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อทุกประเภทต้องมีสังกัดเป็นหลักแหล่ง โดยต้องสมัครเข้าเป็นสมาชิกของสมัชชาวิชาชีพสื่อในระดับต่าง ๆ อาทิ ระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ทั้งนี้ เพื่อประสิทธิภาพในการควบคุมและกำกับดูแลให้การทำหน้าที่เป็นไปตามมาตรฐานทางคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาวิชาชีพของสื่อที่ดี

๒.๒ ออกกฎหมายมาใช้สำหรับควบคุมและรองรับการรวมกลุ่มเป็นองค์กรของสื่อ รวมทั้งกำหนดขั้นตอนระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ อาทิ การเข้าเป็นสมาชิก การพ้นสภาพสมาชิก ข้อห้ามกระทำการและการกำหนดบทลงโทษเมื่อฝ่าฝืน เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมีสิทธิเสรีภาพของการทำหน้าที่

สื่อสารมวลชนได้อย่างเหมาะสม ภายใต้สำนึกความรับผิดชอบต่อสังคมร่วมกัน ตลอดจนการยึดมั่นในหลักคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาวิชาชีพ โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีแห่งตนเป็นสำคัญ

ประเด็นที่ ๓ การกำหนดผู้รับผิดชอบเพื่อให้การปฏิรูปสื่อประสบผลสำเร็จ โดยกำหนดให้มีการเลือกตั้งผู้แทนของสื่อหรือองค์กรสื่อในระดับต่าง ๆ อาทิ ระดับท้องถิ่น ระดับจังหวัด ระดับภูมิภาค และระดับชาติ เพื่อให้เข้าไปมีบทบาทและส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย หรือผลักดันการดำเนินงานตามแผนงานไปสู่ขั้นตอนการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม และเพื่อผลสัมฤทธิ์แห่งจุดหมายในการปฏิรูปด้านการสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศในภาพรวมของประเทศ ทั้งนี้ เพื่อตอบสนองความต้องการโดยแท้จริงของสาธารณชน รวมทั้งผลลัพธ์ที่จะเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชนเป็นสำคัญ

บทสรุป

การเดินทางศึกษาดูงานและจัดสัมมนาของคณะกรรมการการปฏิรูปการสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ สภาปฏิรูปแห่งชาติ ในครั้งนี้ ถือเป็นอีกหน้าที่และภารกิจหนึ่งตามนัยของข้อบังคับการประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ในการศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ การแสวงหาข้อมูลและข้อเสนอแนะที่จะมีผลให้เกิดการปฏิรูปด้านการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศในภาพรวม ให้พัฒนาและดำเนินไปบนพื้นฐานการปฏิรูปประเทศ ให้เกิดความก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืน ตอบสนองความต้องการและความคาดหวังของสังคม ทั้งนี้ ภายใต้หลักการผลประโยชน์ที่ได้ร่วมกันของคนในชาติ สมตามเจตนารมณ์และความมุ่งหวังของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ที่ให้มีสภาปฏิรูปแห่งชาติ

การศึกษาดูงานและจัดสัมมนาของคณะกรรมการฯ ในครั้งนี้ นับว่าประสบความสำเร็จและได้ผลเป็นที่น่าพอใจอย่างยิ่ง ด้วยเนื้อหาสาระที่ได้จากการศึกษาดูงานและสัมมนานับเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการที่คณะกรรมการฯ จะนำไปศึกษา วิเคราะห์ ประกอบการจัดทำแนวทางและข้อเสนอ เพื่อการปฏิรูปด้านการสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศให้เกิดสัมฤทธิ์ผลอย่างมีคุณภาพต่อไป รวมทั้งผู้เข้าร่วมสัมมนายังสามารถนำข้อเสนอหรือแนวคิดที่ได้ในวันนี้ ไปเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อประโยชน์ต่อการประกอบวิชาชีพการสื่อสารมวลชน ตลอดจนสร้างความเข้าใจและส่งเสริมความร่วมมือเพื่อผลักดันการปฏิรูปด้านการสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศของชาติให้บังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมโดยเร็ว ซึ่งจะเป็นการวางรากฐานของการพัฒนาประเทศในอนาคตให้เดินไปในแนวทางที่ถูกต้อง และเกิดประโยชน์ต่อคนในชาติอย่างแท้จริงต่อไป

บรรณานุกรม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗, (๒๕๕๗, ๒๒ กรกฎาคม)
ราชกิจจานุเบกษา.

เล่มที่ ๑๓๑ ตอนที่ ๕๕ ก., หน้า ๑-๑๗

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐, (๒๕๕๗, ๔ พฤศจิกายน) ราชกิจจานุเบกษา.

เล่มที่ ๑๓๑ ตอนพิเศษ ๒๒๑ ง., หน้า ๑-๓๐

สำนักประชาสัมพันธ์เขต ๒. (๒๕๕๔). เกี่ยวกับ สป ข ๒ [ออนไลน์]. เข้าถึงข้อมูล ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๘
จาก <https://region2.prd.go.th/>